

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

اصول الفقه (مقدمه واجب)

مقدمه واجب ۱

جلسه ۱۹۳

استاد نجار زاده

مقدمه واجب

هر عاقلی وجدانا می داند وقتی امری بر وی واجب شد و تحقق آن موقوف بر مقدماتی بود، اجبارا آن مقدمات را می باید تحصیل کرده تا بدینوسیله به انجام آن امر واجب دست بیاید.

این مطلب به این مقدار مورد نزاع نبوده و آنچه محلّ کلام است، این است که: از این لزوم عقلی مقدمه که واجب بدون آن در خارج تحقق نمی یابد، می توان کشف کرد که اتیان به مقدمه شرعا نیز واجب است یا آن را نمی توان کشف نمود؟ یعنی آیا از وجوب عقلی مقدمه لازم می آید که شرعا نیز مقدمه واجب باشد یا به چنین لزومی نمی توان حکم نمود؟

و به عبارت دیگر: بدون تردید عقل به وجوب مقدمه واجب حکم می کند؛ یعنی لزوم و وجوب آنرا درک می کند؛ ولی آیا حکم نیز می کند که از نظر کسی که امر به ذی المقدمه نموده مقدمه نیز واجب است یا چنین حکمی نمی نماید؟

و بنابراین تقریر، ملازمه بین حکم عقل و حکم شرع موضوع بحث می باشد.

نکته:

پس از آنکه محلّ نزاع روشن شد؛ می توانیم منتقل شویم به اینکه مسئله مورد بحث را در کدام قسم از مباحث اصولیه داخل کنیم.

توضیح

ملازمه ای که بین وجوب مقدمه واجب و وجوب ذی المقدمه بیان کردیم، به فرضی که به آن قائل باشیم به سه نحو می باشد:

الف: ملازمه غیر بینه باشد.

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

ب: ملازمه بین به معنای اعمّ باشد.

ج: ملازمه بین به معنای اخصّ باشد.

اگر این ملازمه در نظر کسانی که به آن معتقدند غیر بین یا بین به معنای اعمّ باشد؛ اثبات لازم یعنی

و جوب مقدمه از نظر شرع به دلالت لفظی مربوط نبوده بلکه موقوف است بر حجّت بودن حکم عقل به

ملازمه و در صورت تحقق یافتن دلالت، باید بگوئیم این دلالت از نوع دلالت اشاره می باشد.

بنابراین لازم است مسئله مورد بحث در ملازمات عقلیه غیر مستقلّه داخل شده و صحیح نیست آنرا در

مباحث الفاظ درج نمود.

اگر این ملازمه، از قبیل ملازمه بین بمعنای اخصّ باشد، پس اثبات لازم قهرا بواسطه دلالت لفظیه یعنی

دلالت التزامیه می باشد و در محلّش مقرر و ثابت است که دلالت التزامیه از ظواهری است که حجّت بوده

و می توان به آن استناد جست.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv